Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVIII Ч. 96. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. П'ЯТНИЦЯ, 22-го ТРАВНЯ 1981 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. FRIDAY, MAY 22, 1981 No. 96. VOl. LXXXVIII

Громада Нюарку вшанувала о. Михайла Кучмяка

Отець Михайло Кучмяк

Ірвінгтон, Н. Дж. (Л.К.). — Відзначування 25-річчя душпастирської праці в Христовому Винограднику о. Михайла Кучмяка, ЧНІ, в цьому шість років його праці як пароха української католицької церкви св. Івана Хрестителя у Нюарку, Н. Дж., розпочалося ще в середу, 13-го травня ц.р., Богослужбою, у якій взяли участь учні школи св. Івана Хрестителя. Вони відтак були виконавцями програми концерту, що відбувся у шкільній авдиторії під керівництвом Сестри Неонілі, директорки цієї школи, та з участю учителів і проф. Михайла Добоша, який дириґував шкільним хором.

У неділю, 17-го травня в 12-ій год. вполудне о. М. Кучмяк відправив Службу Божу, до якої співслужили о. Дмитро Библів, ЧНІ, та о. Степан Орач, парох української католицької церкви в Лондоні, Великобританія, та співав церковний хор під орудою М. Добоша. Після кожної Служби Божої Ювілят переводив зворушливий ритуал стискання голови своїх парафіян та їх благословив.

Кульмінаційною точкою усіх урочистостей був бенкет у честь Ювілята, що розпочався цього ж дня в год. 4-ій по полудні, в Ірвінґтоні, Н. Дж. у приміщеннях Клюбу Наваго Менор. Залю заповнило понад 700 осіб — згуртоване духовенство на чолі з Митрополитом Степаном Суликом, українські католицькі священики православного та візантійського віровизнання, Сестри Василіянки з місцевої школи та з Факс Чейсу з Філядельфії, Па., та парафіяни. Влаштуванням цього бенкету займався комітет, у складі якого були: О. Дмитро Библів, Андрій Кейбіда, Дам'ян Кордуба, Тарас Дурбак та Михайло Ґенґа.

Отець Библів, відкриваючи програму цієї імпрези, привітав Владику Сулика, як теж і Ювілята, та представив о. шамбеляна Роберта Москаля, канцлера Філядельфійської Митрополії, який проводив програмою бенкету.

Після відспівання американського і українського національних гимнів, о. шамб. Р. Москаль підніс тост на многоліттєвіє Ювілятові і всі присутні на залі заспівали „Христос Воскрес".

Мистецьку програму за-

(Продовження на ст. 3)

ВІДБУЛАСЬ ЗУСТРІЧ ВЛАДИКИ СТЕПАНА З ЧІЛЬНИМ РАБІНОМ

Делеґація американсько-жидівської громади обмінюється дарунками з Владикою Митрополитом Степаном Суликом під час авдієнції у Владики в понеділок,4-го травня ц. р. Стоять зліва: д-р Ричард Ганусей, рабін Марк Таненбавм, Митрополит Степан Сулик, д-р Миррі Фрідмен, Рут Септі, єпископ Василь Лостен і д-р Сімор Півоз.

Філядельфія, Па. — Український католицький щоденник „Америка" інформує у числі з 7-го травня ц. р., що Владика-митрополит Степан Сулик прийняв на авдієнції в митрополичій конференційній залі чільного рабіна Марка Таненбавма, духового директора Американсько-Жидівського комітету. У складі делеґації, під керівництвом рабіна Таненбавма, були члени головної та місцевої управи Американсько-Жидівського комітету Рут Септі, д-р С. Півоз, д-р Миррі Фрідмен і Мартин Раффел. Делеґація прибула в товаристві д-ра Ричарда Ганусея і д-ра Андрія В, Шуля.

Жидівську делеґацію прийняв Владика Степан у присутності Стемфордського Владики Василя Лостена, о. шам. Роберта Москаля і о. Р. Ревака.

Вітаючи делеґацію, Владика Степан підкреслив, що Америка — це прекрасна країна, яка дозволяє як українцям так і жидам будувати позитивне майбутнє, забуваючи про минулі непорозуміння.

Відповідаючи на це привітання, рабін Таненбавм заявив, що українці і жиди повинні співпрацювати і зокрема проводити спільні дії в користь прав жидів і українців в Совєтському Союзові. Голова філядельфійського відділу Американсько-Жидівського комітету Роберт Факс пояснив, що відвідини жидівської делеґації Владики Степана відбулися за ініціятивою спеціяльного комітету жидівсько-української співпраці, що недавно був створений у Філядельфії.

Після майже одногодинної розмови д-р Півоз вручив Владиці Степанові мистецький дев'ятираменний свічник, що його жиди вживають під час свого фестивалю світел. В заміну Владика Степан передав Рабінові Таненбавмові українські народні вироби й писанки. Вони також обмінялися друкованими матеріялами та публікаціями, які стосуються обох груп.

Після відходу Владики, учасники відбули одногодинну нараду, яку очолював д-р Р. Ганусей, обговорюючи пляни українсько-жидівської співпраці.

Таємниці атентатчика на Папу далі не вияснені

Рим, Італія. — П'ять відомих закордонних лікарів, в тому два американські, відбули разом з італійськими лікарями, які піклуються здоров'ям Папи Римського Івана Павла II, докладний огляд важко раненого Святішого Отця й подали свої думки про його стан і способи лікування. Стан Папи швидко кращає, він почав приймати рідкі страви й напитки до вуст — дотепер його кормили дожильно — гарячка впала до нормального й можливості комплікацій щораз менші. Зате слідство в справі наміреного вбивника Папи, його мотиви, питання спільників і т.д. надалі не розв'язані.

Мегмет Алі Аджа подає різні нові інформації про час між утечею з Туреччини 1979 року і атакою на Папу, з яких значна частина неправдива. Загально думають, що мотивом такого поступування є намагання замотати слідство й збити його на фальшиві сліди; але є також думки, що це може бути випливом незрівноваженого й наставленого на сенсації замаховця.

З Туреччини приходять щораз дальші поліційні дані, але вони покищо не багато допомогли в розв'язці найважливіших питань. Нові дані турецької поліції вказують на те, що Аджа був членом правих турецьких терористичних кіл, які турки називають фашистськими. Наскільки він собі здавав справу з цілей і напрямних тих кіл, дотепер не розв'язано. Алі Аджа є дуже релігійним мусулманином, він двічі денно падає на коліна, звернений лицем до Мекки й молиться. Одначе дотепер не відомо, чи це дійсне, чи камуфляж. Не стверджено, чи він це робив перед тим в інших умовах, чи з якихось причин почав це робити щойно тепер.

Аджа розказував що хотів убити англійську королеву й був у тій цілі в Англії. одначе поліція в Лондоні висловила думку, що це вигадка. На запит, чому він, бувши у Лондоні, не виконував свого наміуру і не пробував напасти на королеву, він сказав, що щойно в Лондоні довідався, що теперішній пануючий є жінкою, а Коран забороняє жінок убивати. Цю арґументацію поліційні чинники вважають повною й безпідставною вигадкою.

Після заслухання тих і подібних „ревеляцій" від Аджі поліція покищо перервала його допити й перенесе його до іншого приміщення у в'язниці, а тоді знову почне допитувати, використовуючи найновіші дані, які безперервно напливають до Риму.

ПРОДУКЦІЯ ЕКОНОМІКИ ЗСА ЗРОСЛА

Вашінгтон. — Провірені показники продукції економіки ЗСА за перших три місяці 1981 року, виявили її несподівано високий зріст. Загальний валовий продукт за той час піднісся на 8,4 відсотка. З одного боку це вказує на зростаючу динаміку економіки ЗСА, але з другого на невеликі наслідки протиінфляційної політики теперішнього уряду. Інфляція зросла в останньому часі до 10 відсотків у річному відношенні, що значно перейшло висоту сподіваних коло 8 відсотків, які виявив передостанній місяць.

Господарські показники, подані тепер до публічного відома після остаточної провірки, матимуть свій вплив на схвалювання дальших заходів уряду Роналда Реґена. Після ухвалення проєкту бюджету Президента прийшло на черґу й схвалення інших його пропозицій, в першу черґу трирічне обниження доходового податку на десять відсотків річно. Декілька днів перед поданням до публічного відома про згадане вище піднесення на 8,4 відсотка валового продукту, банки піднесли відсоткову стопу до 20 у річному відношенні. Така висока відсоткова стопа віді'ється неґативно на господарській активности. Але в обличчі значного зросту показника продукції вона оправдана, а навіть після проголошення того показника може прийти дальша підвишка процентової стопи.

На зріст продукції зложилися не лише причини внутрішнього порядку, але також зріст експорту. Попит на американські промислові вироби на світових ринках, не зважаючи на їхню високу ціну, вказує не лише на добротність американського продукту, але також на дальші очікування зросту інфляційного тиску. Коли б зріст загального валового продукту на цілий 1981 рік втримався на тій самій висоті, яку він осягнув в першому кварталі цього року, тоді за цілий рік загальний валовий продукт осягнувби майже три трильйони долярів, очевидно у вартості сьогоднішнього доляра.

„Тіні забутих предків" — в перекладі на англійську мову

Літтлтон, Коло. — Цього року тут з Видавництва Канадського Інституту Українських Студій для Українсько-Академічної Преси (УАП) — в перекладі на англійську мову — вийшла повість Михайла Коцюбинського п. з. „Тіні забутих предків". Ця книжка — це вже четвертий з черги твір із циклу перекладів видатних українських письменників, працю над якими заініціювало УАП в 1972 році.

Повість переклав Марко Царинник — дослідник в Канадському Інституті Українських Студій. Ессей п. з. „Музика сатани і зачарований світ" про М. Коцюбинського написав Богдан Рубчак — професор української і російської літератури в Іллинойському університеті в Чікаґо, а редаґуванням як цієї книжки, так і попередніх творів, займався Юрій С. Н. Луцький — співкерівник Канадського Інституту Українських Студій та водночас професор у Славістичному відділі Торонтонського університету.

У закінченні есею, накресливши постать цього видатного письменника-імпресіоніста та проаналізувавши його творчість, Б. Рубчак, пише: „Але саме ця його боротьба — смертельна боротьба на рівні обох — мистецтва і особистих переживань — створює Коцюбинською невід'ємною частиною нашого часу".

Ціна цієї книжки — в твердій обкладинці — 14 долярів 50 центів в ЗСА, в інших країнах — 17 долярів 50 центів; у м'якій обкладинці — 9 долярів 50 центів у ЗСА, в інших країнах — 11 долярів 50 центів. Можна її замовляти, написавши на адресу: Ukrainian Academic Press (A division of P. Libraries Unlimited, Inc) P. O. Box 263, Littleton, Colo. 80160.

Варшавський уряд турбується зростом злочинства

Варшава, Польща. — Представники західніх засобів масової інформації і численні кореспонденти, які перебувають в Польській Народній Республіці, інформують, що варшавський комуністичний уряд дуже затурбований новим явищем в Польщі, а саме зростом злочинства.

Джан Дарнтон, кореспондент „Ню Йорк Таймсу" для прикладу розповідає в числі газети з 20-го травня ц. р. таку історію: у вівторок, 19-го травня ц. р., о годині 9-ій рано, до амбасади ЗСА у Варшаві зайшов обвішаний різними торбами і каністрами, які вказували на якусь плинну вмістимість, 39-річний чоловік.

Не знаючи ні слова по-англійськи, він польською мовою домагався побачення з амбасадором, але його не розуміли охоронці амбасади, а коли наспів перекладач то невідомий пояснив йому, що він вимагає негайно перевезення його літаком до ЗСА, а у випадку відмови він висадить будинок в повітря. При тому він показав на один з пакунків, у якому нібито мав би бути динаміт. Очевидно, урядовці амбасади порозумівшись з поліцією, маневрували так, щоб передати „атентатника" в руки поліції, яка перешукавши „багажі" невідомого, не знайшла жадного вибухового матеріялу.

Цей приклад згаданий кореспондент наводить для того, щоб вказати на зріст злочинности в Польщі, країні, яка колись славилася низьким відсотком злочинів і пошануванням законів її громадянами. Тепер ситуація набагато змінилася, — говориться в цій інформації. Минулого тижня прем'єр-міністер Войцех Ярузельскі і його найближчі співробітники, відбули спеціяльне вузьке засідання кабінету, після чого уряд опублікував заяву, у якій виразно вказується на різкий зріст злочинства різного роду і порушення публічної дисципліни різними прошарками громадян Польщі.

За останніх чотири місяці грабунки зросли на 32 відсотки, вломи до публічних будинків і банків на 25, крадежі у приватних помешканнях на 32, інші крадежі аж на 60, а бійки, пиятики, публічні образи на 10 відсотків. Є прямо неправдоподібним, щоб ця урядова статистика була на сто відсотків правдивою, вона певно зменшена урядовими чинниками, але сам факт заподання такої статистики говорить сам за себе, — кажуть західні кореспонденти і політичні спостерігачі.

У світі

ЧИСЛЕННІ ПОДОРОЖІ висланника президента Роналда Реґена до Сирії, Ізраїля, Єгипту, Савдійської Арабії починають приносити плоди. Філіп Габіб не тільки зумів відсунути небезпеку зудару між Сирією й Ізраїлем, яка могла перетворитися у значно ширший конфлікт, але й довів її до пункту, що є надія на повну полагоду. Він представим сторонам проєкт остаточної полагоди конфлікту. Сирійські чинники зарезервували собі час до надуми, а ізраїльський прем'єр Менахем Беґін скликав свій кабінет на нараду для розгляду тієї проблеми й винесення рішення. Сам Беґін публічно висловився за мирною розв'язкою і за тим, щоб уникнути зудару, який, на думку Беґіна, приніс би перемогу ізраїльській зброї, але коштував би багато людських жертв. Ливанська преса в Бейруті тріюмфально повідомила, що уряд Савдійської Арабії підтримує проєкт Габіба й дораджує Сирії прийняти його. Як подають газети Аш Шарґ і Ан Надай (Бейрут), плян Габіба обіймає широкий засяг проблем цілого обширу й розвитку мирних стосунків між народами, які його замешкують. Габіб дістав запевнення від деяких арабських держав, зокрема продуцентів нафти, що вони поширять свою допомогу Сирії, якщо прийме плян Габіба.

СТУДЕНТСЬКІ ВИСТУПИ в Косово, провінції Федеративної сербської республіки Юґославії, ще не припинилися. Хоч вони уже не прибирають таких розмірів, як мали в березні цього року, коли тисячі мешканців провінції, приналежні до альбанського народу, вийшли на вулиці, й тільки зміцнені поліційні відділи та військо змогли привернути лад і то коштом дев'яти, як подали офіційні джерела, вбитих і сотень поранених, але тривають далі. Останньо студенти в провінції Косово, як подало юґославське інформаційне аґентство Танюґ, знову почали демонструвати. Адміністрація й керівництво університету вирішило замкнути всі заклади вищого навчання і розіслати студентів із міст домів, щоб таким чином припинити студентські виступи. Причиною виступів є, з одного боку, незадоволення студентів умовинами у високих школах, а з другого — вимоги альбанського населення, яке творить майже 80 відсотків населення Косово, щоб центральна влада погодилася на створення федеративної альбанської республіки.

ПЕРЕД ПОСТІЙНИМ НАРОДНИМ ТРИБУНАЛОН у Штокгольмі, Швеція, який займається обороною прав людини і виявляє випадки переслідування людей та народів, зізнавав новоприбулий з Афганістану Мохаммед Йоссефзай. Він працював в Афганістані в адміністрації копалень і 1979 року опустив Кабуль, місце своєї праці, та подався у ряди повстанців, щоб боронити населення перед звірствами совєтських військ. Він розказав, як совєтське військо розкидає в населених пунктах малі бомби й гранати з метою, щоб несвідоме населення, маніпулюючи ними калічило, або вбивало себе. Особливо діти виставлені на цю небезпеку. На думку Йоссефзая, тепер перебуває в тюрмах Афганістану більше як 70,000 політичних в'язнів. Свідок Парвін Алі переказала, як совєтське військо розстріляло усіх чоловіків у місцевості Кераля, тому що там були партизани, а населення підтримувало їх. В Кералі мешкало понад тисячу родин. Совєтські органи кількакратно переводили в ній закроєні на широку скалю каральні акції і тепер у ній є коло 50 жінок, майже дві тисячі дітей і 22 чоловіки. Крім дітей тієї місцевости, совєтські війська доставили туди дітей і з інших місцевостей, де переведено карні акції й старших вибито, а діти залишилися.

ПАРТИЗАНИ ПОНОВИЛИ бойові акції в Ель Сальвадорі. Їхні акції викликали інтервенцію урядових відділів. Наслідком того вив'язалися нові бої, осередком яких стали північна провінція Чалєтенанґо та східня — Моразан, і в них в останніх днях вбито понад 25 осіб. Виступаючи з тієї нагоди президент Ель Сальвадору Наполеон Дуарте вияснив справу зникнення місіонера закону Марикноль зі ЗСА, місіонер Рой Буржуа зник був на 10 днів, а опісля появився знову, і тоді вияснилося, що він перебував у міжчасі з червоними партизанами. Преса подає, що подібні випадки були причиною неприязного трактування монахів і монахинь з того ордену населенням і владою Ель Сальвадору й тому вони тепер повернулися до ЗСА.

В Америці

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН найменував Артура Ф. Бирнса, колишнього голову Федеральної ради фінансових резерв, на амбасадора З'єднаних Стейтів Америки до Західньої Німеччини. Речники Білого Дому заявили, що про цю номінацію вони вже повідомили уряд Федеральної Німецької Республіки в Бонні і висловили надію, що Сенат приспішить затвердження Бирнса на це становище. Повідомлення Вашинґтону наспіло якраз напередодні приїзду канцлера західньонімецького уряду Гельмута Шмідта до ЗСА і тому ці справи напевно будуть ще предметом розмов між ним і речниками американського Уряду. Потягнення Білого Дому дещо злагіднило існуюче в Західній Німеччині невдоволення, що ЗСА протягають з номінацією нового амбасадора, який мав би зайняти місце, що його колись займав амбасадор Волтер Стоссел. Бонн настоював на номінації ще перед приїздом Шмідта до Вашінґтону. Незважаючи на те, що в Бонні надіялись на номінацію професійного дипломата, номінація Бирнса викликала вдоволення тому, що він є економічним знавцем і близьким приятелем президента Реґена.

ПСИХОЗА БОМБОВОГО СТРАХУ в метрополітальному Ню Йорку далі існує і набирає на силі. Речники поліції заявили, що вони тільки на протязі одного дня, 19-го травня ц. р., отримали 170 бомбових погроз, переважно переданих телефоном. Невідомі осібняки погрожували збомбити численні публічні будинки, між ними будинок суду, комплекс Крайслера та інші. За чотири години поліція отримала 90 телефонних повідомлень про існування бомб в окремих місцях Манґеттену, але спеціяльні поліційні відділи не знайшли ані однієї бомби у вказаних місцях. Між вже згаданими будинками, які терористи нахвалялись збомбити знаходяться відомі: Медісон Сквер Ґарден, станція Пенсильванія, департментові крамниці Мейсіс і Александерс, іранська і юґославська місії до ОН.

РЕЧНИКИ ЛІКАРНІ ім. Джорджа Вашінґтона поінформували кореспондентів, що здоров'я колишнього пресового секретаря Білого Дому Джеймса Брейді значно покращало і він тепер почав знову цікавитись справами міжнародної політики та відбувати розмови з колишніми своїми співробітниками. Лікарі спеціялісти кажуть, що після закінчення фізіотерапії, яку тепер проходить Брейді, він зможе перейти на статус реконвалесцента і під наглядом лікарів поступово повертатися до нормального життя.

ФЕДЕРАЦІЯ ТУРЕЦЬКО—АМЕРИКАНСЬКИХ спільнот заініціювала відзначення 100-ої річниці з дня народження Мустафи Камеля Ататюрка, основоположника турецької республіки і реформатора. Ці святкування відзначуватимуть не тільки в З'єднаних Стейтах Америки, але також по всьому світі, де знаходяться турецькі громади і головно в самій Туреччині. В суботу, 23-го травня ц. р., в Ню Йорку на стадіоні Давнінг на Рендолс острові о год. 12-ій дня розпічнеться велика святкова програма, яка включає народні танці, музику, пісні, спортові змагання тощо. Посадник Ню Йорку Едвард Кач видав з цієї нагоди спеціяльну проклямацію у якій він називає Ататюрка „одним з найбільш видатних лідерів і реформаторів нашого часу". Мустафа Камель Ататюрк помер в 1938 році.
році.

ЧИСЛО ЧОРНИХ СТУДЕНТІВ майже подвоілося в американських університетах, говориться в інформації бюра перепису населення. В опублікованому повідомленні говориться, що тоді коли взагалі число студентів на університетах зменшилось, то кількість неґритянських студентів подвоілось. Майже один мільйон неґрів у віці 18 до 34-го року життя були прийняті в коледжі в жовтні минулого року. В 1970 році це число становило тільки 522,000 осіб.

ВИСТУПАЮЧИ НА ЗІЗНАННІ сенатської комісії для закордонних зв'язків Ернест В. Лефівер, номінат президента Роналда Реґена на становище заступника державного секретаря для справ оборони прав людини, заявив, що він вважає себе „співчутливим реалістом" і людиною, яка шукає за справедливістю та засуджує порушування прав людини, де б вони не постали. При тому він підкреслив, що засуджування адміністрацією президента Джіммі Картера приятелів Америки за порушення прав людини, були „менш ефективними". Він, якщо буде потверджений Сенатом, стосуватиме радше „тиху дипломатію" для усунення цієї ненормальности в суспільствах.

Влаштовують концерт школи українознавства в Чікаґо

Чікаґо, Ілл. — Школа українознавства при українській православній церкві св. Володимира влаштовує для українського громадянства концерт з нагоди закінчення шкільного року.

Концерт відбудеться в неділю 7-го червня о год. 12:30 дня в авдиторії парафії при Кортез і Овклі вулицях.

Програму концерту виповнять виступи теперішніх і колишніх учнів школи. В гостинному виступі школи візьмуть участь мистецькі одиниці ОДМУ-у Чікаґо: юний ансамбль бандуристів під керівництвом Олексія Пошиваника, танцювальна група „Метелиця", якою тепер керує Ала Поволотська, колишній член танцювального ансамблю Павла Вірського, яка кілька років тому прибула з України, та струнний ансамбль ОДУМ-у під керівництвом Віктора Войтихова. Виступлять також учні старших кляс, які вчаться танцю приватно. Частиною концерту буде виступ хору учнів школи українознавства під керівництвом учительки співу Марти Стадник.

У ЛМКЛЮБІ ДОПОВІДАТИМЕ Д-Р В. ЖИЛА

Ню Йорк, Н. Й. — Наукове Товариство ім. Шевченка та Літературно-Мистецький Клюб у Ню Йорку, у п'ятницю, 22-го травня ц. р., в год. 7:30 вечора, тут у приміщенні цього Клюбу, при 136 Друга авеню, спільно влаштовують вечір, на якому доповідатиме д-р Володимир Жила — професор Технічного університету в Лаббоку, Тексас, в переїзді через Ню Йорк до Гарварду.

Темою доповіді проф. В. Жили буде: „Ліричні твори Й. В. Ґете в перекладах на українську мову". Програмою вечора вестиме проф. д-р Леонід Рудницький. Після доповіді відбудеться дискусія.

„НЕОПАЛИМА КУПИНА" В КЛІВЛЕНДІ

Клівленд, Огайо. — Заходами Сестрицтва Пресвятої Богородиці при парафії св. Покрови в Клівленді-Парма, тут буде влаштована виставка і озвучений синхронізований двогодинний показ прозірок українських дерев'яних церков під заголовком „Неопалима купина". Картини церков приготовила Тетяна Т. Баюк, технічне оформлення — Орест Баюк. Імпреза відбудеться в неділю, 31-го травня ц. р., о год. 4-ій по полудні в Культурно-Освітньому Осередку при церкві св. Покрови.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303.

P O Box 346 Jersey City N J 07303

Стріли, щоб убити Церкву

„Коли стріляють до Президента Америки і коли стріляють до Папи Римського, то ні одна людина у світі не може бути безпечна" — заявив посадник Ню Йорку Едвард Кач журналістам перед катедрою св. Патрика у Ню Йорку, де кардинал Кук відправив Богослужбу у намірені видужання Папи Івана Павла II.

Очевидно: стріляти до Голови Католицької Церкви, яка нараховує біля 600 мільйонів вірних у всьому світі, це страшний злочин, на натаврування якого трудно знайти слів.

Стріли, якими злочинець хотів убити Папу Івана Павла II, були насправді скеровані не проти однієї особи, а проти Церкви, символізованої особою Папи, Христового Намісника. Ото ж це загадка, яка, мабуть, залишиться загадкою і після засудження 23-річного злочинця, який із найближчої віддалі стріляв до Папи і при цьому поранив ще дві жінки. Злочинець Мехмет Алі Аджа, це не був неграмотний дітвак, який не знав, що він робить. Він був студентом університету за твердженням його колишніх колеґ інтелігентною людиною, — він мав за собою уже два вбивства, за ним турецькі власті розіслали були стежні листи по всьому світу. І коли він два роки тому втік з турецької в'язниці (напевне з допомогою в'язничних сторожів, когось з поліції чи його приятелів і звеличників терору, то його рідна мати спитала журналіста: „Чому? Ввесь світ завалився у моїх очах, коли я почула на телевізії, що мій син стріляв до Папи. Чому?!"

Політичні атентати відомі в історії від непам'ятних часів. Адже 44 роки перед народженням Христа вбили на сходах римського сенату Цезара — з остраху, щоби він не скасував римської демократії і не став сатрапом. Терор існував під різними постатями і за різних режимів, терор був і є використовуваний у визвольних змаганнях поневолених народів і в боротьбі за нехтовані тиранами людські і національні права, і між суперницькими політичними партіями і кліками. У самій засаді терор є неетичний, злочинний і його джерелом є зформульована італійським державним мужем-філософом Макіявеллі „Всі засоби добрі до цілі" — куди пізніше, як у практиці вже давним-давно цю засаду стосовано.

Теперішній американський державний секретар Александер Гейґ відповідає на це питання „чому" просто, поставивши крапку над "і": міжнародний тероризм, — каже він, — лежить в інтересі Москви; Москва підтримує міжнародний тероризм; Москва сприяє усім таким країнам, які самі толерують і активно підтримують тероризм (Лібія), у Москві є школа тероризму і комунізм хоче знищити Церкву.

Це той корінь лиха сучасного світу. І це лихо існуватиме, поки існуватиме його корінь. І тому на питання „чому" можна відповісти: бо Церква й її **Глава є ворогами** „ч.1" большевизму, релігією якого є заперечування Бога.

Травневий День 22-го

Шевченківські Дні є не тільки в березні. Шевченківські дні є і в травні, бо це ж найлогічніше в світі, що найкращий місяць весни повинен належати Найкращому!

Шевченко народився і помер в березні, і про це Україна рік-у-рік пам'ятає, святкуючи свого Кобзаря День народження й День успення. Але ось творча українська молодь створила в 60-их роках цього століття Українське Диво — Відродження України, після страхітливого сталінського умертвлення нас протягом 30-их і 40-их років аж до середини 50-их, коли Аїд нарешті покликав його чорне єство у свої склепіння. Ця молодь відновила для нас усіх ще іншу Шевченківську дату — 22-го травня — День перевозу домовини з тілом Покійного на Україну, до Канева, через Київ на Гору Чернечу. Це було щасливе потягнення — перенести річниці 9-го й 10-го березня, а з ними й річницю 22-го Січня — день проголошення незалежности України, на весняний чарівний час, коли така квітчасто пишна Вкраїна по весні.

Під пам'ятниками Поета і Пророка, що височіють скрізь по Україні, збиралися і досі збираються найкращі українські юнаки й дівчата, щоб заквітчати, **закосичити могилу. Щоб прочитати біля пам'ятника** Кобзаря-Співця його святі слова і написати свої власні, йому присвячені рядки. Щоб заспівати Кобзареву улюблену пісню — „Забіліли сніги, забіліли білі, ще й дібровонька..." Хоч знають вони напевно, що про те, щоб здійснювати інші слова цієї прадавньої пісні — „що заболить тіло козацьке біле, ще й головонька" — подбає хижий окупант, опрічники якого не забаряться, щоб в'язнити, переслідувати, карати і мучити.

Але таким є закон незнищимости життя тих, яким судилося вижити, що б там не було. На місце тих, хто ув'язнений, караний і засланий, стають нові. А біля пам'ятника старий 167-річний Кобзар чує: **Тарасе, Батьку** ! Підійми чоло! — знову й знову вірш Анатоля Лупиноса, не зважаючи на те, що цей надійний український поет засуджений в психушці. **Ще будуть** засуджені і ті, які прийшли ось цього п'ятницевого дня 22-го травня з поклоном любови до Безсмертного Тараса. Прийшли і приходитимуть з великою вірою всупереч теророві, який шаліє. Аж поки не стане врага-супостата, а буде Син і буде Мати, і будуть люди на оновленій землі.

Володимир Душник

ПІДГОТОВА ДО АРМАҐЕДДОНУ

Владімір Соловйов і його дружина Єлена Клєпікова, які працюють у Російському Інституті в Колюмбійському університеті, написали цікаву книжку п. з. „Російські парадокси".

Для американського читача ця книжка розкриває багато незнаних таємниць про російську душу та певні і маркантні прикмети російського національного характеру.

У цій книжці автори стверджують, що без уваги на це; хто б не прийшов на місце Брежнєва, його переслідуватиме цей самий, невидимий страх за „долю імперії". Росіяни бояться не тільки китайського народу, приріст якого тепер досягнув одного більйона душ. Вони лякаються польських робітників, шкільної дітвори в Естонії чи будь-якої неросійської мови в СССР.

Хоча під теперішню пору, росіяни видаються мілітарно непереможні, але їхня основна слабина проявляється у безустанній паніці за долю імперії. Згадані автори пишуть, що серед росіян запанував смертельний страх перед чужою неросійською мовою, тому вони намагаються осягнути мовну інтеґрацію неросійських народів шляхом насильної русифікації. Від часів Сталіна, росіяни визнали себе „старшим братом" між народами СССР у патріярхальному смислі і значенні. На думку росіян у компартії, Росія у формі СССР може вдержатися як імперія тільки шляхом нових підбоїв. Наприклад, дещо ліберальніший політичний курс за Хрущова вважають росіяни за період послаблення російської імперії, і йому закидають російські історики „непростимі прогріхи" в тому що він віддав совєтську базу Китаєві в Порт Артурі, ще іншу базу у Фінляндії (Порккала) та за те, що він відтягнув совєтські війська з Австрії.

Сама згадка про можливість розпаду російської імперії штовхає російських провідників до аґресивних потягнень у сенсі старої стратегічної доктрини, що „найкращою обороною є наступ" на ворога. Цим пояснюється совєтське загарбання Афганістану, що, на ділі, не є новою сторінкою російської історії. У XIX сторіччі царська Росія підбила мусулманських сусідів Афганістану — ханат Хіви і емірат Бухари.

За постаттю Брежнєва стоять люди сильної волі, рішені на всі можливі кроки для збереження російської імперії.

Під сучасну пору найбільшою загрозою для дальшого існування російської імперії є Китай. Цей страх має історичні корені і є паралельним до 300-річчя татарсько-монгольського ярма над Москвою. Росіяни знають добре, що китайці не є афганцями, чехами чи поляками, яких Москва може застрашувати і окупувати.

Російська імперія засвоїла собі багато орієнтальних традицій, головно візантійських і татаро-монгольських традицій. Російські провідники для вдержання психології мас, уживають мови ілюзій, парабол, історичних алегорій і порівнянь.

Наприклад, в совєтській пресі, головно в „наукових" журналах, появляється повінь „історичних" статтей, присвячених 600-ій річниці битви на Куліковім Полі між росіянами і татарами, що її росіяни вважають одною з найважливіших битв в російській історії, нарівні з битвою під Бородіно в 1812 році та під Сталінградом у 1942-43 роках.

І хоча ця битва на Куліковім Полі, є так далеко віддалена в часі, що її можна приділити радше до мітології як до історії, росіяни є свято переконані, що битва така сама, яка мала місце на Куліковім Полі, прийде в найближчому майбутньому. Ця битва вирішуватиме долю не між урядами чи державами, але між расами й континентами.

Недавно орган „Совєтская Культура", видавцем якого є Центральний Комітет компартії, писав: „Чи доля не наближає нас до часу, коли ми знову мусимо станути на Куліковім Полі в обороні російської землі і російської крови".

На думку авторів, така „атмосфера роздмуханого російського націоналістичного патосу" не є виявом саркастичного гумору, але маніфестацією політичної дійсности в Совєтському Союзі.

Володимир Левенець

НАСТУП КҐБ НА УКЦЕРКВУ

II

Злива пропаганди

Ціла злива пропагандивних слів, звернених проти УКЦеркви, її Ієрархії у країнах вільного світу на чолі з Блаженнішим Патріярхом Йосифом, „українського буржуазного націоналізму" і всіх антикомуністичних організацій, тепер друкується на сторінках совєтської преси та поширюєтся іншими засобами масової інформації. І можна б усьому цьому брудові не присвячувати уваги, якщо б до цієї урядової пропаганди кремлівські диктатори не запрягали науковців українського походження, щоб надати цій пропаґанді наукового підґрунтя і більшої „переконливости".

Цікаво при цьому відмітити, що згідно з міркуванням совєтських теоретиків релігійні вірування належать вже в СССР до "пережитків", але не зважаючи на це, держава витрачає великі суми грошей на ведення відкритої і потаємної боротьби з Церквою і численними релігійними громадами, які, до речі, мають чималий вплив на членів Компартії і зокрема комсомольську молодь, що можна передовсім пояснити очевидною деґенерацією совєтсько-комуністичної ідеології, не зважаючи на, майже гігантську працю атеїстичних урядових інституцій, які вже десятиліттями, за підтримкою Академії Наук СССР і таких же академій в поодиноких республіках, займаються „методикою атеїстичного виховання".

Окремі факти вказують на те, що переслідування вірних в совєтській тюрмі народів не втихає, а радше прибирає на силі, і як у випадку писанини Клима Дмитрука, переходить дуже часто у форму мрякобісся.

Про що ж говорить Дмитрук?

Клим Дмитрук, як вірний слуга імперії, покликається на слова ґенсека Леоніда І. Брежнєва, сказані ним під час виголошування довжелезної звітної доповіді на XXУІ з'їзді Компартії в Москві, де він перестерігав своїх компартійців, що „Захід пустив в хід цілу систему пропаґандивних засобів, розрахованих на підрив соціялістичного світу, його розмивання". „На правому фланзі ворогів миру і прогресу, — каже від себе Клим Дмитрук, — стоять українські буржуазні націоналісти та служителі залишків уніятської (греко-католицької) церкви, що знайшли пристановище на задвірках імперіялістичних держав".

Потім він вже у відомий спосіб розправляється з особою Блаженнішого Йосифа, говорить про „ідеологію зради уніятської церкви" про „слугування нацистській СД" української католицької Ієрархії, про „алілуя Гітлерові", про „жовто-блакитних зрадників з числа недобитих СС, поліцаїв, бандитів УПА", які підтримують сьогодні працю Патріярха Йосифа, „називають його українським Мойсеєм" і навіть „батьком еміґрації".

Винні „уніяти"

Ця увертюра потрібна була Дмитрукові для того, щоб він вкінці перейшов до головної теми його статті, а саме опрокидування рішень Синоду українських католицьких Владик про скасування постанов львівського собору і „злуку" УКЦеркви з Руською Православною Церквою, який то „собор", був на думку Дмитрука, „юридично і канонічно вірний". Синод Владик УКЦеркви Дмитрук називає „провокаційним синодом", на якому „диверсанти від ідеології, в тому числі у мантіях і сутанах, виконуючи соціяльні замовлення надхненників антикомунізму, роблять усе, щоб затьмарити велику правду про Радянський Союз, захитати комуністичну переконаність радянських людей, викликати неґативні антидержавні тенденції серед духовенства і вірних". При цій нагоді попалося від Дмитрука також і „Ватіканові", якому, мовляв, були відомі заходи цього „провокаційного синоду УКЦ".

Совєтський пропаґандист, розперезавшись до нікуди, дозволяє собі навіть на „поучення" Владик і „зарубіжної націоналістичної пастви", яка, мовляв, „звикла поширювати ненависть, користуватися фашистськими методами примусу і провокацій".

Головна турбота

Справжньою однак турботою Москви і її київських васалів є те, що Українська Католицька Церква залишилася живою Церквою в Україні, не зважаючи на форми її теперішньої діяльности, а також росте і розвивається вітка цієї Церкви на поселеннях, місійна діяльність якої знаходить все ширшу й ширшу підтримку на Заході, в першу чергу підтримку Ватикану, а зокрема теперішнього Папи Івана Павла II, з благословення якого відбулись згадані синоди, про які згадує Клим Дмитрук дивуючись, що „всіляко реклямована буржуазно - націоналістичною та клерикальною пресою діяльність уніятської церкви" знаходить підтримку Ватикану. „Апостольський престол, — пише Дмитрук, — не приховує, що „синод" уніятських єпископів був скликаний за особистою волею і бажанням папи Йоана Павла II, а провокаційне рішення синоду про скасування постанов львівського собору — плід нового курсу консервативних сил, які беруть нині гору в папській столиці".

Таку підтримку Ватиканом **УКЦеркви Дмитрук** називає „втручанням Ватикану у внутрішні справи іншої держави і порушенням пункту УІ першого розділу Заключного акта Хельсінкської наради", яку, до речі, комуно-московські імперіялісти порушують систематично у кожному відношенні.

Треба бути направду брутально-безличним, щоб про ці речі пригадувати Апостольській Столиці, яка вже неодноразово підносила голос протесту проти систематичного і брутального переслідування релігії в Совєтському Союзі, яке то переслідування стало офіцій-

(Продовження на ст. 3)

О. Захарів

„Українські жарти"?

На полицях крамниць із продуктами „супермаркетів" Каліфорнії, „Фуд баскет", раптом з'явилася кишенькового розміру книжка „офіційних українських жартів" („The Official Ukrainian Joke Book").

У стилі вульгарних, вуличних жартів глумлива книжечка не робить честі її авторові Стівові Лайнінґерові, ані видавцям Пиннакл Букс у Лос Анджелесі. Видрукована із мотивів легкого заробітку вона належить до галузі брудної півпорнографії, яка жирує на обмежених вимогах своїх невибагливих читачів, спекулюючи на правах свободи слова і друку. Шукач гумору не знаходить і натяку на справжній український жарт, ані звичайного розвагового матеріялу, який іноді хотілося б запам'ятати чи переповісти у ширшому, чи вужчому товаристві..

З роду так званих „польських" чи „італійських" жартів, якими у недавньому минулому надуживала американська вулиця поки не натрапила на організований спротив згаданих етнічних груп, аматори непебірливої наживи і засобів звернули свій дешевий „гумор" на українців. Для прикладу переповімо „найчистіші" із них:

— Що робить український підприємець кожного ранку?

— Він читає чотири кусні підсмаженого хліба і їсть дві сторінки промасляного часопису „Волл Стріт Джорнал".

Смішно?.. Ось ще: Українець вигодовує хутряні звірятка шіншили і має клопіт із ними, бо не може їх осідлати... Смішно!?

— Знаєте як у Києві миють вікна автомобілів? — запитує „жарт".

— Язиками! — відповідає.

— Чи ви знаєте чому здохла зозуля в Україні?

— Бо український генерал вимагав від неї прокувати 2,700 разів!

Ще ось: „Чим відрізнялися українські олімпійські змагуни від інших?

Відповідь: Вони мали із собою ветеринаря!

З кого сміятися — із українських олімпійців, генерала чи позбавленого гумору недотепу?..

— Як приготовити український „чізбурґер"?

— Просто: у дірки сиру напхати кусники хліба.

— А чи знаєте, як українці печуть воловину?

— Кидають корові крізь горлянку розжарене вугілля...

Цього й досить, щоб читач мав уявлення про характер „гумору" „Офіційних українських жартів", щоб їх не купувати, та, одночасно вживати заходи, щоб і ця „рекляма для українців" щезла із полиць. Найефективнішим індивідуальним засобом є безпосереднє звернення до менажерів крамниць „Фуд баскет" (чи де б вони не продавалися) із попередженням, що так довго, як книжка буде виставленою ви не будете клієнтом крамниці і остерігатимете інших. Удар „по кишені" найчутливіший.

Іншими засобами боротьби мусіли б зацікавитись українські установи. Адреса видавництва: Pinnacle Books Inc. 2039 Century Park East Los Angeles, Cal. 90067.

Лука Луців

Про нові видання

Володимир Барагура. Меч і книга. Історичні та біографічні оповідання для старших віком дітей і молоді. Друге доповнене видання. Ілюстрації Петра Андрусева і Михайла Михалевича. Обкладинка Михайла Михалевича. Українське Видавництво „Добра Книжка", ч. 215, Торонто, 1980, ст. 112.

Приємно відзначувати, що якась українська книжка появляється другим виданням, бо тепер, на жаль, наші видання слабо розходяться; старші читачі відходять „у вічність", як ми евфемістично пишемо про покійників, а наша молодь, на жаль, не завжди хоче їх заступити. Що так воно є, це вина батьків молоді, а може дещо і наших шкіл, які не стараються про те, щоб учні в школі зацікавилися так українською книжкою, щоб тужили за нею і вдома.

Та вертаймося до книжки професора В. Барагури, який недавно відзначав 70-ліття свого життя, і який вже десятки літ працює у ділянці літератури для дітей і молоді, і вже понад 25 років редаґує відомий дитячий журнал „Веселка".

У книжці маємо 24 оповідання: вісім у розділі, що зветься „На полі слави", бо в ньому оповідається про геройські вчинки молодих героїв від княжих часів аж до нашої славної УПА.

Другий розділ „Перґамент і книга" розповідає про літописця Нестора, про бурсацький Свят-вечір і про Великдень у школі давньої України та про перші книжки, надруковані в Острозі.

Третій розділ „Велетні на верхів'ях" оповідає у 2-ох біорафічних оповіданнях про Тараса Шевченка, Іва-

(Закінгення на стор. 4)

Осип Е. Бойчук

„РІДНА ШКОЛА"

(До сторіччя Т-ва „Рідна Школа")

I

Одною з головних заслуг заснованого перед сто роками на рідних землях Українського Педагогічного Товариства „Рідна Школа" було те, що ця „Рідна Школа" утвердила в українській громаді свідомість, віру й переконання, що саме ця громада має обов'язок, може і вміє власними силами подбати про рідне шкільництво для своїх дітей, без допомоги держави, а навпаки: всупереч намаганням державних чинників, які силоміць настановляли чужі школи на нашій території.

Ця віра і почуття обов'язку української громади проявилися зразу, коли велика частина народу мусіла покинути рідну землю й опинилася у Західній Европі. Вже на „еміґраційній зупинці" в Німеччині й Австрії ми створили для наших дітей густу мережу шкіл, — від дитячих садків, через початкові й середні школи, до високих шкіл включно. Ні одна інша етнічна група в однаковому з нами положенні не розбудувала так свого шкільництва, як ми. Маючи до розпорядимости розмірно великі кадри кваліфікованих учителів, ми зуміли поставити українське шкільництво в Німеччині й Австрії на такому поземі, що випускники цих шкіл могли без труду вступати і вчитися в університетах у нових країнах поселення. На жаль — кожну з цих шкіл засновано й ведено відокремлено, без пов'язання з іншими школами. Ми не зуміли, чи не вспіли, зорганізувати для них одного керівного осередку. Наскільки мені відомо, в Центральному Представництві Української Еміґрації в Европі не знайшлося ні потреби ні місця для „Відділу шкільництва". Якщо б у тому часі було відновлено на еміґрації крайову „Рідну Школу" і потім у зорганізований спосіб перенесено за океан, — то доля українознавчого шкільництва в наступних роках пішла б багато щасливішим шляхом, чим воно сталося.

Але і так інстинкт самозбереження і віра у власні сили громади виявилися зразу по великому переселенні, а то й ще в часі його тривання. У всіх місцевостях, де лиш осіла деяка кількість українських людей, поставали школи, або курси українознавства, щоб діти могли засвоювати собі знання рідної мови, історії й культури. На терені ЗСА почин до закладання цих шкіл давали в більшості випадків батьки дітей, згуртовані в Батківських комітетах, а далі: загально-громадські установи, як Об'єднання Українців Америки „Самопоміч", — рідше молодечі організації, як СУМА (в одному випадку Пласт),а теж новозасновані місцеві товариства „Рідна Школа". Всі ці опікунчі установи(спонзори)ініціювали організацію шкіл і потім вели їх зовсім відірвано від інших, без порозуміння між собою і без заздалегідь устійненого пляну.

Обов'язки вчителів перебирали переважно наші досвідчені, але різно кваліфіковані, педагоги. Довгий час кожна школа вела свою навчальну програму так, як вміла і могла і за такими підручниками, які мала, або могла, — чи навіть, які хотіла мати. Щойно 14-15 березня 1953 року відбувся в Ню Йорку Шкільний з'їзд делеґатів від установ, які займаються курсами і школами українознавства, на якому створено Шкільну Раду і визначено її завдання так: а) допомога школам і курсам, — б) співпраця з місцевими чинниками і порозуміння, — в) плянування (уніфікація шкільної схеми). (Гляди звіт з повищого з'їзду п. з. „Школи й курси українознавства в ЗСА — Шкільна Рада при УККА-Ню Йорк,1954). Щоб додати поваги новій установі, названо її Шкільна Рада при Українськім Конґресовім Комітеті .

Постання Шкільної Ради було першим кроком у впорядкуванні українознавчого шкільництва в ЗСА,однак тільки в ділянці навчальних програм і підручників та педагогічного нагляду над школами й курсами. Поза юрисдикцією Шкільної Ради осталося багато православних українознавчих парафіяльних шкіл з власною Шкільною Радою і всі ці цілоденні школи українських католицьких парафій, які вели навчання української мови за власними плянами і підручниками та власними методами.

Організаційна ділянка українознавчого шкільництва також не зазнала упорядкування і надалі залишилася у веденні Батківських комітетів і інших опікунчих установ —спонзорів, без якогось надрядного координуючого чинника. Щойно по десяти роках, на Рідношкільному З'їзді в Клівленді 21-22-го квітня 1963 року покликано до життя об'єднання опікунів-спонзорів українознавчих шкіл під назвою Централя опікунів шкіл українознавства, яка поставила собі за завдання: залишаючи без змін дотеперішніх опікунів-спонзорів шкіл, довести до координації їхньої діяльности, виміни досвіду, а дальше: популяризувати ідею українознавчих шкіл в громадських колах поза самими батьками учнів і створити загальногромадський „Рідношкільний фонд", щоб допомогати тим школам, що діють у малих громадах і не мають достатніх засобів для ведення шкіл. Централя опікунів була подумана як доповнення до діючої вже від десяти років Шкільної Ради.

Ці обидві установи були тісно із собою пов'язані: кожночасний голова Централі опікунів був з уряду заступником голови Шкільної Ради і брав участь в засіданнях її Управи, обидві установи обмінювалися протоколами своїх засідань, спільно влаштовували педагогічні конференції і спільно складали пляни своєї діяльности.

Рівнобіжно з діями Шкільної Ради і Централі в ЗСА йшли в Канаді (Торонто) праці Об'єднання українських педагогів над з'ясуванням основної проблеми: до чого має змагати українознавче шкільництво і молодечі організації у діяспорі, який має бути їхній „виховний ідеал"?

Завершення цих теоретичних праць прийшло під час першого Світового Конґресу Вільних Українців в Ню Йорку в 1967 році. В рамах цього Конґресу представники українського шкільництва, об'єднань українських педагогів і молодечих організацій відбули свою Світову Виховно-Освітню Сесію (СВОС), на якій створили постійний орган при Секретаріяті СКВУ: Світову Координаційну Виховно-Освітню Раду (СКВОР).

Продовження буде

Наступ КҐБ...

(Продовження зі стор. 2)

ною політикою теперішньої влади. За підтримку для УКЦеркви попалося також і префектові Конгрегації для Східній Церков кардиналові Владиславові Рубінові, якого совєтський КҐБівський пропагандист називає „сірим кардиналом Ватікану".

В кінці своєї, суто тенденційної, статті Клим Дмитрук ще й погрожує Ватиканові кажучи, що „коли з підтримкою гітлерівських помазаників з так званої УКЦ та популяризацією байочок Сліпого про особливу післаницьку роль зарубіжних уніятів, хтось у Ватікані пов'язує свої пляни нових атак на марксистсько-ленінську ідеологію і соціялістиний лад, то така ставка є безперспективна". При тій нагоді Дмитрук розправляється із помічниками Блаженнішого Патріярха Иосифа, оо. Іваном Гриньохом, Іваном Музичкою, Петром Стецюком, Стефаном Мудрим і ректором УВУ проф. д-ром Володимиром Яновим, про якого він каже, що це людина, яка „уособлює в собі симбіоз уніятського хреста і націоналістичного тризуба".

З цього й висновок. Українська Католицька Церква в Україні й на поселеннях дуже турбує комуно-московських окупантів, бо якщо б, наприклад, вона на батьківщині не існувала, як про це пише Дмитрук, то ледве чи йому треба б про ці справи писати довгі статті. Тому Москва робить і робитиме в майбутньому усі заходи, щоб підривати її основи. Наше завдання тут закріпити нашу Церкву й віру. Бо якщо дамо собі цю велику цінність відібрати і потоптати, опинимось напевно на смітнику історії, як безвартісний елемент. Байдужість індеферентність до найосновніших вимог нашого духовного життя мусить обов'язково зникнути, якщо ми хочемо залишитись повновартісною віткою українського народу на поселеннях.

ВЕНЕСУЕЛЬСЬКИЙ УРЯД допомагає матеріяльно різним державам Середньої і Південної Америки. Для цього він використовує величезні фонди, які має з продажу нафтової ропи. Тепер уряд Венесуелі приготовив загальний плян господарського розвитку тих країн і їхнього суспільно-політичного піднесення. Плян цей узгіднений з американськими чинниками, і він буде послідовно переводитися у життя.

Вступайте в члени УНС!

Вплати на видання поеми-роману „СВІДОК" ВАСИЛЯ БАРКИ

(Список третій за час від 1 червня 1980 до 28 лютого 1981)

По 500.00 дол.: Братство кол. вояків 1-ої Дивізії УНА, Торонто, о. д-р Гриньох Іван;
По 200.00 дол.: Д-р Білинський Я. М., д-р Кузьмак Л. Р.;
По 100.00 дол.: Гладій-Мацьків Т. М., Гнатейко М. А., Демкович-Добрянський Михайло, Канюка Олександер, Клос Юрій М., д-р Кудрик Олег, Курилко Б. І., Лопатинський Юрій, Мак Роман і Анна, Модрицький Мирослав, д-р Чолган І., д-р Теребус Кмета Н.;
По 80.00 дол.: Вишневський Вячеслав, д-р Гординський Володимир, Кухта Роман, Мончак Богдан, Одарченко Петро, д-р Шебунчак Б.;
По 45.00 дол.: д-р Яблонський Степан;
По 25.00 дол.: Гірна Ольга, Гурток книголюбів при Ікр. Управі СУА, Н. Й., д-р Ґалярник І. А., д-р Душник Володимир, Калиняк Катерина, Кіналевич Анастасія, Марченко Петро, Савойка Лідія;
По 20.00 дол.: Винницька Ірена, Кузьмович Степан, Олійник Федір, Паньків Ярослав;
По 15.00 дол.: Колісник Р.;
По 10.00 дол.: Андрушків Я. В., Витанович Дарія, Волчук Роман, Галавай Іван, д-р Ґойдиш В. Д., Гуляк В., Ґатц О., Ґула Ст., Дубик Ольга, Цимбала Ст., Копистянський М., Костик Сильвестер, Лихач Ю., д-р Макарушка Я., Падик І., д-р Сокольський Остап, Скорупський В., Філь Л., д-р Цурковський Р., Чупринда Василь, Шафранюк М., Яцик П.;
По 5.00 дол.: Андрусяк І., Бабій Лев, Барицький М., Боднарук Д., Бойцун Роман, Біґус Мирослав, Бурда Іван, Верига В., Дусанівський Б., Гижак П., Деменюк П., Дербіш А., Дутка Я., Ковальський П., Ковч Д., Комаровський А., д-р Малецький М., Мудрий О., Назарко Б., Пазій М., Палієнко В., Пальчук В., Пітюра М., Стасів І., Федик Дмитро, Шостак І.

Діловий комітет повідомляє, що склад перших трьох томів „Свідка" вже закінчено, четвертий том складається. Усі чотири томи будуть готові і розіслані передплатникам рівночасно в липні-серпні 1981 року. Передплату — 80.00 дол., а теж пожертви на видавничий фонд можна ще вплачувати до кінця травня ц. р. на адресу „Самопомочі":

Self Reliance, Acct. No. 8907
108 Second Avenue, New York, N.Y. 10003

КУРАТОРІЯ і ДІЛОВИЙ КОМІТЕТ ФОНДУ

Перед виступом школи ансамбль „Волошки"

Філядельфія, Па. (ЛеШ) — „Волошки" — школа народних танців і танцювальний ансамбль — улаштовують тут концерт українських танців у неділю, 31-го травня ц.р., у залі середньої школи Нортіст при вул. Котмен й Аггон (доїзд автобусом „Y" з кінцевої станції Ферн Рок).

Імпреза ця почнеться в 5-ій год. після полудня, а квитки на неї у ціні 6 дол. для дорослих і 4 для молоді можна набувати у крамницях „Оріон" і „Космос", у членів ансамблю „Волошки", а також перед концертом при касі. Просять набувати квитки заздалегідь, щоб в останній хвилині не було перешкод.

У нашому звіті з минулорічного концерту „Волошок" ми назвали цей ансамбль „високомистецьким" й „одним із найкращих українських танцювальних ансамблів в Північній Америці", тобто в ЗСА й Канаді. Це наше твердження не було ніяким перебільшенням. Три елементи складаються на високий мистецький рівень ансамблю. 1. Основний реґулярний вишкіл кожного члена ансамблю у школі „Волошок". 2. Безумовна талановитість молоді, що зуміла цей твердий вишкіл пройти й осягнути відповідний мистецький рівень; 3. Любов у відношенні членів ансамблю до українського танцювального мистецтва, цієї барвистої ділянки української культури, що проявляється майже у ритуальному захопленні ним і глибокому переживанні його в танечній дії. Ці, що так скажемо, „патріотичні" почування „Волошок", що проявляються в зрозумінні та відчутті мистецьких глибин українського танцю, є найсимпатичнішою рисою усього молодечого ансамблю, що полонить вас від першого погляду й тримає у завороженні, в полоні до кінця концерту.

Очевидно школа народних танців „Волошок" є основою основ. Хочете бути членом ансамблю, будьласка, пройдіть, принаймні, три роки твердого навчання у ній. Вона нагадує тренування на Олімпіяду: у ній порядок і сувора дисципліна, багато важкого труду і втрата зайвих кольорій. Влітку треба закінчити різні курси й семінари, а тільки після всього цього, вас приймуть до ансамблю, або й ні. Коли вже в ансамблі, то будьте готові до пильної праці над хореографією і здобуттям техніки танцю і забудьте про вільний час, тому що вам прийдеться брати участь у різних виступах ансамблю. А „Волошки" відомі з того, що вони багато, багато разів виступають перед американцями, як на „Ялинці" в палаті губернатора в Геррісбурзі, чи на етнічному фестивалі в Ротґерському університеті. І у цих американських глядачів вони викликають захоплення, як українські писанки.

Ансамбль „Волошки" у Філядельфії

Авторитетом у школі „Волошок", що вимагає від адептів українського танцю енерґійної співучасти у вивчанні мистецтва танцю, є її директор Зоя Граур Корсун. На перший погляд, ніхто не відгадав би сили волі, відданости, впертости й завзяття в цієї тендітної жінки. На щастя, перші погляди дуже часто помилкові. За Зоєю близько дві декади праці в ділянці українського танкового мистецтва, і з її учнів й учениць, що їх вона вишколила за цей час, склав би хіба з чотири ансамблі. Вона сама добра балетниця (як її брат Олександер і сестра Люїза), але вона теж незрівняний педагог і добрий організатор. У школі тепер у неї 75 учнів й учениць, яких вона навчає в шістьох клясах, за допомогою інструкторів й інструкторок, членів ансамблю „Волошки". Школа, яка вже існує дев'ять років, має діловий комітет на чолі з Катериною Филипович, який допомагає адміністративною і дорадчою працею школи.

Амсамбль „Волошки" також має свою адміністрацію, екзекутивний комітет, голова якого — це працьовитий і завзятий Ізидор Ратич, який, між іншим, також танцюрист ансамблю. На чолі ділового комітету плянування концерту є наш громадський діяч Роман Федик.

У цьому році, після вісім і півроку праці мистецьким керівником ансамблю, Зоя Г.Корсон вирішила передати працю мистецького керівника іншим, а сама, вибрана до екзекутивного комітету, взялася за адміністративну працю. Вона пояснює цю зміну таким способом: „У нас, у Філядельфії, є мистецька одиниця, якою ми можемо гордитися: це ансамбль „Волошки". Ми вже багато досягнули, але це лише початок. Перед нами є ще більше завдання — виведення цього ансамблю у ширший світ, де він може всіх нас українців репрезентувати. Цей ансамбль повинний бути одним із наших культурних амбасадорів у світі, але це не може статися без великого організованого зусилля. Ансамбль потребує моральну і фінансову підтримку загального українського суспільства. Це також не станеться без великої праці. Я би хотіла бодай розпочати цю працю."

Мистецька праця при ансамблю зараз провадиться під керівництвом дуже талановитих інструкторів і танцюристів - Софії Януш і Олександра . Граура. . Це вони підготовляють виступи ансамблю на Концерт українських танців, і нам буде дуже цікаво побачити їхню працю. В концерті буде показана хореографія різних хореографів, між ними Миколи Жуковина (новоприбула зірка на овиді українського фолкльорного танцю в Канаді і ЗСА), Роми Прийми-Богачевської, Зої Граур Корсун, Маркіяна Комічака, Павла Тараса й інших.

І,назакінчення, треба підкреслити громадську поставу „Волошок", які весь дохід зі свого концерту призначили на потребу Українського Культурно-Освітнього Центру, в якому, до речі, школа „Волошок" відбуває своє навчання, а ансамбль — свої проби. Для тих, хто ще не знає, чи нам такий центр потрібний, чи ні, можемо сказати, що його ініціятор д-р Черник уже дивиться оптимістично в майбутнє. Бо вистачить приїхати до Центру хоч котрого вечора й будь-якого дня, і застанете в ньому чимало українських людей і української молоді. На обширній площі, побачити багато автомобилів, які привезли членів різних відділів й комітетів на „засідання", пластунів на сходини, співаків на проби. Центр кипить життям. Люди покидають забарикадовані перед вломниками свої домівки і приїжджають зустрітися з такими самими українськими людьми, як вони. Ще бракує тільки каварні, щоб послухати музики, прочитати газету чи журнал, випити каву чи чай з солодким, а то й заграти в бриджа. Центр потрібний багатьом із нас, він потрібний „Волошкам", і вони бажають, зі свого боку, теж причинитися до його закріплення, передаючи йому чистий дохід зі своєї імпрези.

Тож і ми віддячмося „Волошкам"! Не застигаймо перед телевізорами у наших забарикадованих хатах, прийдім на концерт, щоб віддихнути свіжим повітрям українського танцювального мистецтва. Й обов'язково приведім наших діточок. Вони побачать своїх ровесників, що показуватимуть, чого навчилися за один чи два роки. Їм це буде дуже цікаво й вони зі захопленням наслідуватимуть їх, на перервах, між кріслами. І ваші діточки вдячні вам будуть за таку чудову розривку. А може захочуть, щоб їх записати до школи „Волошок"? Коли так, то не гайтесь, запишіть! Зайняття в школі принесуть вашим діточкам не тільки багато радости, але й особистої користи, бо немає нічого гіршого, ніж безділля, на яке часто прирікаємо наших дітей, не знаючи, який напрям дати їм для їхньої активности. З цього погляду, навчання у школі „Волошок" може зберегти наших дітей від нещасть, які під сучану пору чекають їх на кожному „корнері".

Отже, до побачення на Концерті українських танців, що їх нам покажуть малі й великі „Волошки", для нашої великої естетичної насолоди!

Громада Нюарку...

(Продовження зі стор. 1)

початкував ансамбль бандуристів „Гомін" під керівництвом Володимира Юркевича, відспівавши три пісні українських музиків П. Чайковського, Я. Гордія та Ю. Юрченка.

Відтак Митрополит С. Сулик поблагословив трапезу і розпочалася вечеря, після якої виступив ряд промовців. Першим з них промовляв Митрополит, який привітавши Ювілята з його срібним ювілеєм та вказавши на нього як на прикладного душпастиря, підкреслив, що основною ціллю духовенства та української спільноти на поселенні є стриміти почерез об'єднання і зміцнення Української Католицької Церкви до розбудови українського суспільства і народу. Як також не менш важливою їхньою метою є заохочувати молодь — а це в першу чергу належить до батьків — вступати в ряди духовенства. Бож сьогодні, — продовжував він, — особливо є на потребу, щоб священики чи Сестри, яких нині обмаль, переймали від своїх духовних попередників навчання про науку Христову, передаючи її дальшим поколінням, — „а тоді буде з нами Бог од нині і до віку", — закінчив своє слово Митрополит.

Отець шамб. Йосиф Федорик, парох української католицької церкви св. Володимира в Елизабеті, Н. Дж., промовляючи англійською мовою, також відзначив ревне душпастирювання Ювілята і його місійну працю і так, як і Митрополит С. Сулик, закликав до поповнювання рядів духовенства свіжим допливом молоді, як і рівнож закликав українську громаду до співпраці в напрямі зміцнення сили Української Католицької Церкви.

У дальшому хор при церкві св. Івана Хрестителя під керівництвом М. Добоша проспівав дві церковні пісні композитора Дмитра Бортнянського при фортепіяновому супроводі Марії Павловської.

Третій з черги промовець Тарас Дурбак, член Центральної Ради, висловив признання Ювілятові не тільки за його прикладну працю для добра Церкви і громади, але й вказав на його тепло і любов, якими він обдаровує своїх громадян.

Вкінці А. Кейбіда, Муж довір'я, у своєму слові, висловивши Ювілятові признання за його працю для української громади і Церкви, розповів про його життьовий шлях, про його поступове включування у душпастирське життя і працю.

Промовець зазначив, що о. М. Кучмяк, як парох, виказав особливе зрозуміння для духових потреб своїх парафіян, та зосередивши свою працю на спадщинній культурі українського народу, зумів об'єднати нюаркську парафію. Закінчуючи своє слово, А. Кейбіда закликав молодь, щоб вона працювала для Церкви, присвятивши своє життя найвищій цілі — Богові.

Коли затихли слова останньої промови виступив о. М. Кучмяк, в першу чергу подякувавши Митрополитові, який прибув, щоб бути разом із парафією у „цей день радісного відзначування". Ювілят з вдячністю також згадав своїх батьків, які від найраніших його років життя унапрямлювали і заохочували його вступити на священичий шлях. Він, як і попередні промовці, висловив надію, що українська громада застановиться над їхніми словами і над цим преважливим завданням, щоб заохочувати своїх синів і дочок висвячуватися в священики і Сестри. Він також подякував усім церковним організаціям, що не поминули його ювілею, як рівнож сказав, що заносить молитви до Творця, щоб поблагословив громаду якнайбільш міцною вірою в Христа.

Отець шамб. Антін Борса, парох української католицької церкви Успення Пречистої Діви Марії у Байоні, Н. Дж., і декан Ню Джерзі, провівши молитву подяки, заінтонував церковний гимн, що його за ним підхопили всі присутні.

Вкінці о. Д. Библів вручив Ювілятові Апостольське благословення від Папи Івана Павла II та прочитав привітальні телеграми від Владик: Максима Ґерманюка, Ізидора Борецького, Василя Лостена та Мирослава Марусина, як також від президента Роналда Реґена, конгресмена Джозефа Мініша, стейтового сенатора Джона Кофілда та багатьох інших осіб. Радний міста Нюарку Майкел Боттон вручив від Міської Ради плякету в признанні за велику допомогу містові.

Після закінчення офіційної програми виступали ще представники організацій і товариств, та приватні особи, які після ґратуляційних привітів, складали Ювілятові „Дар Любови". Вкінці о. Михайло Перетятко — українською мовою, а о. Д. Библів — англійською мовою дякували в імені Ювілята за телеграми, побажання, приязні слова та подарунки.

Можна сказати, що присутність на бенкеті великого збору духовенства і в такій же мірі многолюдна згуртованість вірних Церкви творили спільноту, яка, як водно спаяна одиниця, прийшла вшанувати одного з ревних душпастирів українського народу.

СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ В ЙОНКЕРСІ

Йонкерс, Н. Й. — В п'ятницю, 29-го травня ц. р. о год. 8-ій вечером тут в Маргарет Томпсон Біддл авдиторії при 1061 Н. Бродвей в Йонкерсі відбудеться заходами парафії української католицької церкви св. Михаїла — Святочний концерт з нагоди посвячення нової церкви. Участь беруть: хор „Думка" під диригентурою Семена Комірного і солісти Марта Кокольська-Мусійчук (сопрано) і Микола Фабрика (бас-баритон) та танцювальний гурток „Карпати" Осередку СУМ-А. Даток: чотири доляри дорослі, два діти.

Постановка опери „Купало" в Едмонтоні

Влітку цього року буде поставлено оперу „Купало" — А. Вахнянина в Едмонтоні, Канада, в Ювілейній авдиторії 18-го і 19-го червня цього року.

Ансамбль „Дніпро" і „Каштани" вже від кількох місяців підготовляються до цієї небуденної події. Крім цих двох ансамблів, члени інших співочих одиниць прилучилися до цих ансамблів, щоб спільно успішно приготовити цю оперу.

Опера „Купало" була поставлена двічі перед тим, вперше 1929 року в Харкові та 1979 року в Торонті. Як можна було сподіватися, у Торонто довго перед постановкою опери всі квитки були випродані, хоч постановка йшла цілий тиждень.

У головних ролях виступатимуть: Роксоляна Росляк, Ганна Колесник, Степан Чаплинський, Леонід Скірко, Корнелюс Оптоф, Бренда Гедок-Едвардс, Катерин Бюкенан, Лері Бенсон, Пол Лоріс, Мирон Гошуняк, Леся Чумер.

Мистецьким керівником опери „Купало" є маестро Володимир Колесник, колишній мистецький керівник Державного Театру Опери і Балету ім. Т. Шевченка в Києві. Він теж був відповідальний за постановку опери „Купало" в Торонто. До постановочної групи опери належать такі особи: режисер Алан Орд, художник Дейвид Ловіт, костюми Надії Цинцар, хормайстер Марія Дитиняк, балетмайстер Наталка Доброліж, асистент режисера Людвик Маріянич, освітленням займався Дон МекКензі, концертмайстер Джеймс Кін, піяністи: Ірина Тарнавська і Мейкел Месі, артистичний координатор Юрій Дитиняк.

Опера „Купало", композитором якої є Анатоль Вахнянин, написана при кінці XIX сторіччя. Вахнянин вперше задумав написати цю оперу десь у 1870 роках. Це був сміливий крок, на який відважився композитор, бо для нього не було нікого, кого б він міг наслідувати. Сам композитор, на жаль, ніколи не мав щастя побачити своєї опери, через несприятливі політичні обставини. Одна дія з опери була поставлена на площі перед театром Львівської опери, як протест проти дискримінації української культури.

Опера „Купало" — це опера на чотири дії. Дія відбувається у XVII сторіччі, характером опера психологічно-історична, де любов, честь і любов до батьківщини чітко зображені головними дійовими особами на тлі боротьби козаків з татарськими наїздниками. Хори, мішаний і чоловічий, грають важливу ролю у всіх діях опери. Вся опера ще переплетена старовинним святкуванням купальських обрядів і переплетена хороводами і танцями.

Для адміністративної підготови опери „Купало" створено цілий ряд комітетів, в яких працюють різні особи, які безкорисно віддають своє знання і працю, щоб цю оперу поставити на належному рівні. Про праці комітетів будемо говорити дещо обширніше в нашій наступній статті.

Ми віримо, що едмонтонська громада дасть свою повну підтримку постановці опери „Купало".

О. Логвиненко

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

Крім вінка на свіжу могилу

ДОРОГОЇ КУЗИНКИ

бл. п. мґр СТЕФАНІЇ ЖУКОВСЬКОЇ

складаємо 50.00 долярів

на буковинський

„ФОНД ім. д-ра ЗАЛОЗЕЦЬКОГО".

Ярослава і Анатоль ЯРОСЕВИЧІ

✝

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що з волі Всевишнього, несподівано, відійшов у Вічність, у вівторок, 19-го травня 1981 р. у Філядельфії, Па.,

наш Найдорожчий БАТЬКО і ДІДУСЬ

бл. п. інж.

СЕБАСТІЯН ОСТРУК

ПАНАХИДА відбудеться в п'ятницю, 22-го травня 1981 р., о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Насевичів, 109 E. Tabor Rd., Філядельфія, Па.

ПОХОРОН в суботу, 23-го травня 1981 р., з того ж похоронного заведення о год. 9-ій ранку до української католицької церкви Благовіщення ПДМ, 1204 Valley Rd., Melrose Park, Pa., а опісля на український католицький цвинтар, Факс Чейс, Філядельфія, Па.

У глибокому смутку:

доньки:
НАДІЯ ЛУЧАНКО з чоловіком ЛЮБОМИРОМ
ІВАННА СПЕРКАЧ з чоловіком БОРИСОМ
внуки — НАТАЛКА, ОРЕСТ, БОГДАН, ЯРОСЛАВ, ЗОРЯН, ЛЮБОМИР І РОМАН
та ближча і дальша Родина в Америці і за океаном

Виставка килимів у Філядельфії

Цей український килим XVIII століття зі східньої частини Поділля (фото поруч) прикрашуватиме собою виставку українських килимів у Балч Інституті у Філядельфії; виставку влаштовано на підкреслення важливости XIX Конвенції СУА, що відбуватиметься тут у днях 23 -25 травня. Пресове повідомлення Балч Інституту інформує про виставку, яка розпочалася вже в понеділок, 11-го травня тут. Всіх буде показано 19 килимів з різних земель України. Кожний килим докладно описаний і пояснений. Виставка триватиме протягом всього літа до понеділка, 24-го серпня. На виставці відбуватиметься показ пряжі ниток і ткання килимів, як також будуть виступи мистецьких сил з українською народною музикою в програмі.

Балч Інститут для Етнічних Студій розташований під адресою — 18 Савт Сьома вулиця і відчинений від 10-ої години ранку до 4:30 по полудні щодня, від понеділка до суботи включно. Вступ для дорослих — 1 дол., для студентів, учнів і дітей — 50 центів. Громадянам-сеньйорам вступ вільний. Виставку організувала місцева Окружна Рада СУА частинно з фінансовою допомогою від Стейтової мистецької ради і Крайового мистецького товариства.

Реєстрація до двомовної програми у шкільному дистрикті Транскона-Спрінґфілд

Шкільна рада дивізії Транскона-Спрінґфілд, на своєму засіданні 5-го травня ц.р., одобрила продовження англо-української програми навчання у трьох школах, а саме: Ріджент Парк, Марґарет Андергилл та Овкбенк.

Задовільне число зареєстрованих дітей у цій шкільній дивізії запевнить існування у новому шкільному році садочка та першої кляси у кожній із вишезгаданих шкіл, в додатку до вже існуючих кляс. Для дітей, які живуть далі як один км. від двомовної школи, дивізія забезпечує безкоштовний довіз.

Дальші іноформації про програму можна отримати від місцевого батьківського комітету: Стела Січевська — 222-7277; Джоселин Беркис — 222-1591; Іванна Танчук — 222-7775; в Овкбенк Марша Ґаваґа — 222-8878, Оля Чарна — 444-2472.

Реєстрація кінчається при кінці місяця травня ц.р.

Не забуваймо потребуючих

(Д.Р) Невтомно і безперервно працює у далекому Відні Українська Медично-Харитативна Служба Австрії. Без великого розголосу дає поміч „потребуючим, бідним, хворим, старим, немічним, інвалідам, покинутим та дітям", як читаємо в летючці, обдаровуючи їх з нагоди свят Великодня і Різдва. Датки жертводавців піддержують цю шляхетну акцію, котрою проводить Анна Мельничук, голова; Борис Ямінський, заступник, та члени управи: Ліда Дробіль, секретар, і Е.Геллер, скарбник.

Допомогою охоплено не лише потребуючих у самому Відні, але й по змозі в сусідніх місцевостях. А от недавно й в сусідній Чехо-Словаччині треба було дати допомогу, коли УМХС дістав декілька адрес старих осіб, котрих війна викинула з Галичини, і колишніх політичних в'язнів, — пишуть із Відня. Вони старі, хворі і їм післано пакунки з вбранням і взуттям.

Коли б фонди дозволяли, можна б розвинути багато ширшу допомогову роботу, відшукати наших братів і сестер, які в потребі, котрим здоров'я, вік чи інші перешкоди не дали змоги виїхати з Европи. Листа місцевих жертводавців не така то велика, бо й тамошня громада нечисленна. Тож треба б конечно й звідсіля допомогти їм допомагати всім тим, про котрих тут не знаємо або й не пом'ятаємо.

Адреса Української Медично-Харитативної Служби Австрії:

Ukrainischer Medizinischer und Caratativer Dienst Oesterreich Postfach 940
Bankkonto: Oester. Postsparkassenamt, Wien, Konto №7697.533

Про нові видання

(*Продовження зі стор. 2*)

на Франка, Лесю Українку, Сковороду та козака Мамая.

Авторові вдається так оповідати, що з його творів легко можуть користати молоді читачі. Ось зразок того, як Барагура оповідає:

„Дід став оповідати. А Тарас слухав, слухав. Очей із діда не зводив, кожне слово пильно ловив. Дарма, що чув це вже десятий раз. Запалювалися вогником його очі й сяло радощами личко, як дідусь розказував про славні походи козаків, про їхні бої з бісурменами. Серце жаль стискав, як дід оповідав про невольників, що каралися в турецьких кайданах. Гордощі розпирали груди, як слухав про наші перемоги козаків над ворогами.

Затискалися зуби й п'ястуки, коли чув, як москалі Січ руйнували, а вільні козаки мусіли скитатися по світі".

У цій книжці подані короткі інформації про її автора Володимира Барагуру (народжений 8-го листопада 1910 р.), який крім письменницької праці для дітей і молоді, працює також і в ділянці літературознавства.

Батьки, купіть цю книжку для своїх дітей і зробіть їм приємність, яку вони матимуть, коли читатимуть про героїв історії України та про славних наших людей, яких вони може схочуть наслідувати та здобувати славу для вашого роду.

М.М.Палій. Дудьо і я. Весняні розповіді під осінь. Видавництво Юліяна Середяка. Буенос-Айрес, 1980, ст. 80. Обкладинка у виконанні графіка В. Каплуна.

Ця книжка має сім оповідань, героєм яких є жидкорчмар, якого в селі називали Дудьом, і якого знав автор як „людину душі й характеру". Автор гадає, що „перед такою людиною, як він, йому доводиться покірно схилити голову з вдячности й пошани. Такій людині належиться тривкий пам'ятник". Та цього не можна зробити, бо не знати, де його могила, після Другої світової війни. Тому поет вирішив утривалити його велике ім'я, його благородну постать, у цих спогадах-оповіданнях „здвигнути йому, його нащадкам і братам по крові, оцей символічний пам'ятник . Пам'ятник людині, яка вміла й любила цінити життя".

Ось наведемо уривок із першого оповідання, в якому автор пізнає Дудя:

Автор впав був з коня і його рятував після того Дудьо. Коли жид вийшов, автор розмовляє з матір'ю:

— Мамо, а хто той з бородою?

— Це, сину, Дудьо. Той з брички. Наш шинкар.

— А чому він має таку бороду?

— Бо він жид, сину, відповів батько.

— А що це жид?

— Жид, котю, такий самий чоловік, як ми. Тільки він іншої віри. Бо Бог створив нас всіх однаковими, але дав нам свобідну волю його славити так, які ми розуміємо. Ми по-своєму, а вони по-їхньому.

— То вони не йдуть до церкви?

— Йдуть, сину, йдуть. Тільки не до нашої, а до своєї. А вони всі такі побожні, як інші. А серце в них, сину, як наше. Добре, щире. Сам бачиш.

— А чому Дудьо має такі пейси?

— Бо така їх віра, голубе. І вона їм так наказує.

— А чи всі такі добрі, як Дудьо?

— Авжеж, — потвердив батько.

— Мамо, а Дудьо був такий добрий. Він мене пильнував і успокоював.

І Дудиха при зустрічі з героєм повищого оповідання заявляє, що його „батько й мати" — цебто українці, „були завжди нам вирозумілі й людяні".

Ми навели тут „ідеологію" першого оповідання у цій збірці тому, бо і дальших шість оповідань цієї збірки її потверджують, як ця жидівська родина жила в братерській любові з цією українською родиною. І так воно було в дійсності, хоч Москва як тільки може викликає ворожнечу між цими двома народами, хоч добре знає, що протижидівські виступи в царській Україні спричиняли російські чорносотенці.

Про те, як жили українці з жидами на нашій землі, де їх було найбільше в порівнянні з іншими країнами, а в самій Московщині не вільно було жидам жити, оповідають і дальші шість оповідань цієї збірки, тому варто їх прочитати, щоб не вірити брехням про український антисемитизм, хоч автор зовсім не мав на думці політику, він за мотто до своєї збірки взяв слова А. Ґльєна: „Почнемо, як казку. Бо історія яку я вам розкажу, така гарна, така чудова, як казка".

Герась Соколенко. Твори поета невідомої долі. АДУК-ООЧСУ. Ню Йорк-Філядельфія, 1981, ст. 36. Упорядкував Л. Полтава. Обкладинка Ю Кульчицького.

Гадаємо, що заголовок книжки може неточно складений, бо читач може думати, що це Соколенко пише про твори якогось поета невідомої долі, а в дійсності — це його власні писання. Та це дрібниця, бо добре сталося, що Л. Полтава видав оці 20 поезій, які написав був під час війни Герась Соколенко, про якого пізніше і слід загинув, і так не знати хто його знищив — німецькі фашисти, чи московські комуністи.

У цій книжечці, крім поезій Соколенка, надруковані ще й статті про нього Віталія Лехтера, Л. Полтави та проф. Івана Левадного про життя й творчість цього талановитого поета, хоча про його долю ніхто нічого не знає. Та хто б не знищив цього талановитого сина Волині, то зробив українській літературі велику шкоду.

У пошану цього молоденького поета (1921-1945?) треба згадати дещо з його віршувань, бо цілість знайде читач в чепурно виданій книжечці. Сімнадцятилітній поет писав у поезії „Вічність":

Над Свитязем лопоче сніг,
Неначе прапор білий,
Земля, здається, і до ніг
Зелені крони хилить.

А там — весна і літо знов,
Вже й осені печаті...
І вже, дивись, надходить знов
Цей вічности початок.

Його колискова пісня кінчається такою строфою:

Батько твій за горами
Бється з лютим ворогом,
Захищає край,
Ти ж не плач, малюсеньке, спи, моє
Спи, моє гарнюсеньке —
Баю, баю, бай.

Поезія „Гимн молодих поетів" кінчається:

Ми закохані в музику грізну
Маршів бою і в громи пісень.
Наша юність палка й огнебризна
Над знаменами сонце несе.

Не знаємо, що сталося з цим молодим поетом, нехай наші рядки про нього пригадують нам, що ми втратили в ньому талановитого мистця поетичного слова і то з руки німецьких нацистів або російських комуністів.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ТЕТЯНА КУТОВА, членка УНС Відд. 116 Т-ва Вільні Козаки в Трентоні, померла 9 квітня на 77-му р. життя. Нар. в 1904 р. на Полтавщині; членом УНС стала в 1959-му р. Залишила в смутку дві дочки Мілю, Тамару, трьох синів: Володимира, Миколу, Анатолія, 13 внуків та ближчу й дальшу родину. Похорон відбувся в Морісвілл, Па.
Вічна Їй Пам'ять!
Секр. Відд.

ДАВИД ПУНДОР, член УНС Відд. 106 св. Николая в Чікаго, Ілл., помер 23 квітня, 1981 р. на 71-му р. життя. Нар. в 1910 р. в Західн. Україні; членом УНС став в 1952 р. Залишив в смутку дружину Софію, дочку Марію, внуків, дальшу родину в Україні і ЗСА. Похорон відбувся 25 квітня 1981 р. на цвинтарі св. Николая в Парк Рідж, Иллиной.
Вічна Йому Пам'ять!
Управа Відд.

КАТЕРИНА ХАНЕВИЧ, членка УНС Відд. 155 Т-ва Запорозька Січ, Перт Амбой, Н. Дж., померла 17 березня 1981 р. на 88-му р. життя. Нар. 1892 р. в Україні; членкою УНС стала 1925 р. Залишила у смутку доньок Софію й Анну. Похорон відбувся на українському католицькому цвинтарі у Вудбріджі, Н. Дж.
Вічна Їй Пам'ять!
Секр. Відд.

СОФІЯ СТЕЦЬ, членка УНС Відд. 130 Т-ва св. Володимира в Ню Йорку, померла 31 березня 1981 р. на 88-му р. життя. Нар. 1893 р. в Зах. Україні; членкою УНС стала 1929 р. Залишила у смутку доньку Стефанію. Похорон відбувся на Кальварія цвинтарі в Квінсі, Н. Й.
Вічна Їй Пам'ять!
Ю. Юрків, секр.

ВАСИЛЬ БРЕЖАК, член УНС Відд. 147 Т-ва св. Михаїла в Аллентавні, Па., помер 19-го лютого 1981 р. на 88-му р. життя. Нар. 1891 р. в Україні; членом УНС став 1939 р. Залишив у смутку 3 доньок Марію, Анну і Тересу і синів Петра, Миколу, Павла, Юрія і Андрія Похорон відбувся на українському православному цвинтарі Св. Марії у Вайтгол, Па.
Вічна Йому Пам'ять!
І. Гуцалюк, секр.